

ใบงานครั้งที่ 1

โปรแกรมวิชาศิลปกรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
2031401 ปฏิบัติการออกแบบ หลักการออกแบบศิลปกรรม

ระยะเวลาการทำงาน 4 คาบ

ครั้งที่ 1

ภาษาภาพกับการจัดองค์ประกอบ

วัตถุประสงค์

ให้นักศึกษาสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบที่มองเห็น และองค์ประกอบในความคิดมาสร้างภาพใหม่ให้เกิดความหมายเกิดเป็นภาษาภาพ ที่ให้ความหมายได้

งานที่ต้องการ

- ขั้นที่ 1** ให้นักศึกษานำวัสดุจากธรรมชาติ อาทิ ผัก ผลไม้ ดอกไม้ ฯลฯ มาศึกษา โครงสร้างภายนอกซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สามารถมองเห็น (visual elements)
- ขั้นที่ 2** ตัดแต่งวัสดุธรรมชาตินั้น (ตัวอย่างเช่น ผ่าพริกแล้วเกิดรูปทรงใหม่ขึ้น) พิจารณาองค์ประกอบในความคิด (conceptual elements) อันประกอบด้วยจุด เส้น ระนาบ
- ขั้นที่ 3** จำลองประสบการณ์การรับรู้ การมองเห็นและการสร้างภาพในใจ มาจัด องค์ประกอบให้มีความหมายหรือแทนสัญลักษณ์สำหรับเรื่องใดเรื่อง หนึ่งได้
- ขั้นที่ 4** วาดสิ่งที่ต้องการนำเสนอจากการวิเคราะห์ และจินตนาการลงบน กระดาษวาดเขียนขนาดA4 ระบายด้วยสีในลักษณะดำ ขาว เทา แล้ว ใส่กรอบให้เรียบร้อย

ภาษาภาพ คือการสื่อสารด้วยภาพ โดยให้ผู้ดูหรือผู้รับสารได้มีความเข้าใจตรงกัน ภาษาภาพเป็นพื้นฐานสำคัญยิ่งของการสร้างสรรค์งานออกแบบ จุด เส้น ระนาบ เป็นพื้นฐานแรก ที่ทำให้เกิดภาพบนที่ว่าง ภาษาภาพที่ดีจะต้องสื่อความหมายได้ดี งดงาม น่าสนใจ มองแล้วเกิด สุนทรีย์ภาพ

วัสดุอุปกรณ์

1. กระดาษวาดเขียน 100 ปอนด์ ขนาด A4 1 แผ่น
2. อุปกรณ์ : กรรไกร มีด ไม้บรรทัดเหล็ก เทปกาว ปากกาหมึกดำ
3. กระดาษโปสเตอร์แข็งสีสำหรับทำกรอบ
4. วัสดุธรรมชาติอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียวไม่จำกัดจำนวนชิ้น

การประเมินผล

1. ความถูกต้องตามขั้นตอนที่กำหนด
2. ความประณีตและสวยงาม
3. ความคิดสร้างสรรค์
4. ความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา

ตัวอย่างงาน

ภาพผักผลไม้จากประสบการณ์การรับรู้และมองเห็น

ใบงานครั้งที่ 2

โปรแกรมวิชาศิลปกรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
2031401 ปฏิบัติการออกแบบ หลักการออกแบบศิลปกรรม

ระยะเวลาการทำงาน

4 คาบ

ครั้งที่ 2

จุด เส้น ระนาบ (dot / line / plane)

วัตถุประสงค์

ให้นักศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบพื้นฐานคือ จุด เส้น ระนาบ จากภาพต้นแบบ และออกแบบให้เกิดเป็นรูปแบบใหม่ขึ้นมาได้

งานที่ต้องการ

ขั้นที่ 1 นำภาพต้นแบบมาวิเคราะห์องค์ประกอบ (จุด เส้น ระนาบ) สร้างภาพใหม่ โดยอาศัยเค้าโครงเดิมที่สามารถมองเห็น (visual structure) เชื่อมโยงกับโครงสร้างในความคิด (conceptual structure) ลดทอน รายละเอียด ลดหรือขยายขนาด เพิ่มหรือลดจำนวน ฯลฯ

ขั้นที่ 2 ร่างภาพบนกระดาษวาดเขียนขนาด A4 นำเสนอภาพด้วยนำจุด เส้น และ ระนาบมาใช้ในภาพวาดนั้น ใช้หมึกดำระบาย จุด หรือขีดเส้น จากนั้น ใส่กรอบให้เรียบร้อย

หมายเหตุ ดูภาพประกอบในหน้าถัดไป

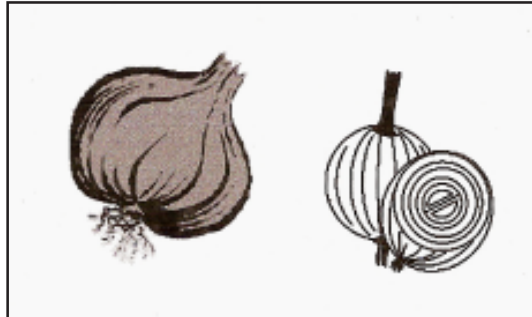
วัสดุอุปกรณ์

1. กระดาษวาดเขียน 100 ปอนด์ ขนาด A4 1 แผ่น
2. อุปกรณ์ : กรรไกร มีด ไม้บรรทัดเหล็ก เทปกาว ปากกาหมึกดำ
3. กระดาษโปสเตอร์แข็งสีดำสำหรับทำกรอบ

การประเมินผล

1. ความถูกต้องตามขั้นตอนที่กำหนด
2. ความประณีตและสวยงาม
3. ความคิดสร้างสรรค์
4. ความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา

ตัวอย่างงาน

ขั้นที่ 1 นำภาพต้นแบบมาวิเคราะห์องค์ประกอบ (จุด เส้น ระนาบ) สร้างภาพใหม่ โดยอาศัยเค้าโครงเดิมที่สามารถมองเห็น (visual structure) เชื่อมโยงกับโครงสร้างในความคิด (conceptual structure) ลดทอนรายละเอียด ลดหรือขยายขนาด เพิ่มหรือลดจำนวนฯลฯ

ขั้นที่ 2 ร่างภาพบนกระดาษวาดเขียนขนาด A4 นำเสนอภาพด้วยนำจุด เส้นและระนาบมาใช้ในภาพวาดนั้น ใช้หมึกดำระบาย จุด หรือขีดเส้น จากนั้นใส่กรอบให้เรียบร้อย

ใบงานครั้งที่ 3

โปรแกรมวิชาศิลปกรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
2031401 ปฏิบัติการออกแบบ หลักการออกแบบศิลปกรรม

ระยะเวลาการทำงาน

4 คาบ

ครั้งที่ 3

รูปร่างและรูปทรง (shape and form)

วัตถุประสงค์

ให้นักศึกษาสามารถออกแบบงานสองมิติด้วยการผสมผสานของรูปทรง

งานที่ต้องการ

- ขั้นที่ 1** ให้นักศึกษาฝึกการออกแบบจากวงกลมขนาดเท่ากัน 4 วงในรูปแบบการรวมตัวแบบพื้นฐานดังนี้
- 1) การจัดแบบแนว (*linear arrangement*) เป็นการจัดรูปวงกลมเข้าแถวกันโดยมีเส้นเชิงความคิด (*conceptual line*) ผ่านจุดศูนย์กลางของวงกลมทุกวงในแถวนั้น เส้นเชิงความคิดนี้อาจเป็นเส้นตรง เส้นโค้ง เส้นอ ระยะระหว่างวงกลมจัดระบบการเข้าได้ตามต้องการ
 - 2) การจัดแบบสี่เหลี่ยม (*square or rectangular arrangement*) รูปวงกลมเมื่อจัดรวมกันก่อให้เกิดสี่เหลี่ยมภายนอก เมื่อซ้อนกันทุกวงจะเกิดบริเวณว่างภายใน 13 บริเวณ
 - 3) จัดแบบสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน (*rhombic arrangement*) เส้นสัมผัสวงภายนอกของวงกลมจะบรรจบกันเป็นรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนภายนอก
 - 4) จัดแบบสามเหลี่ยม (*triangular arrangement*) วงกลม 3 วงจะวางเป็นสามเหลี่ยมอาจสัมผัสกันที่เส้นรอบวงหรือซ้อนกันก็ได้ วงกลมอีก 1 วง วางตรงกลาง
 - 5) การจัดแบบวงกลม (*circular arrangement*) การจัดแบบวงกลมอาจจะคล้ายการจัดแบบสี่เหลี่ยม อาจจัดแบบแนวโค้งก็ได้
- ขั้นที่ 2** สร้างรูปทรงบวกและรูปทรงลบ ให้รูปทรงสีดำเป็นรูปทรงบวก และรูปทรงสีขาวเป็นรูปทรงลบ โดยเลือกรูปทรงมาจากการจัดแบบใดแบบหนึ่งในขั้นที่ 1
- ขั้นที่ 3** จากขั้นที่ 2 สร้างสภาพการซ้ำให้เต็มพื้นที่บนกระดาษขนาด A4 หมายเหตุ ดูภาพตัวอย่างขั้นตอนการทำในหน้าถัดไป

วัสดุอุปกรณ์

1. กระดาษวาดเขียน 100 ปอนด์ ขนาดA4 1 แผ่น
2. อุปกรณ์ : มีด ไม้บรรทัดเหล็ก เทปกาว ปากกา หมึกดำ
3. กระดาษโปสเตอร์แข็งสีดำสำหรับทำกรอบ

การประเมินผล

1. ความถูกต้องตามขั้นตอนที่กำหนด
2. ความประณีตและสวยงาม
3. ความคิดสร้างสรรค์
4. ความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา

ตัวอย่างงาน

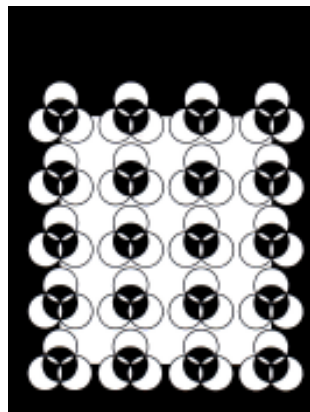
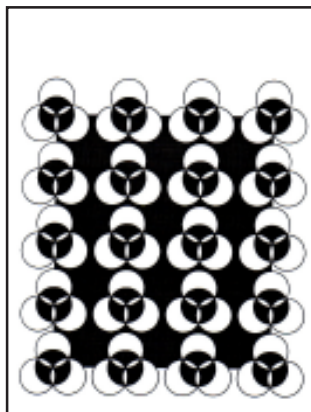

ขั้นที่ 1 ออกแบบจากวงกลมขนาดเท่ากัน 4 วง ตัวอย่างการจัดแบบสามเหลี่ยม

ขั้นที่ 2 สร้างรูปทรงบวกและรูปทรงลบ ให้รูปทรงสีดำเป็นรูปทรงบวก รูปทรงสีขาวเป็นรูปทรงลบ

ขั้นที่ 3 จากขั้นที่ 2 สร้างสภาพการซ้ำให้เต็มพื้นที่บนกระดาษขนาดA4

ใบงานครั้งที่ 4

โปรแกรมวิชาศิลปกรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
2031401 ปฏิบัติการออกแบบ หลักการออกแบบศิลปกรรม

ระยะเวลาการทำงาน 4 คาบ
ครั้งที่ 4 ที่ว่าง (space)

วัตถุประสงค์

ให้นักศึกษาสามารถปฏิบัติงานออกแบบโดยใช้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของรูปทรงกับที่ว่างได้

งานที่ต้องการ

ให้นักศึกษาสร้างงานสองมิติให้เป็นงานสามมิติโดยใช้ที่ว่างเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเปลี่ยนมิติ โดยใช้ระนาบสร้างรูปทรงสองมิติที่เรียกว่ารูปร่างให้เป็นรูปทรงสามมิติ และใช้ที่ว่างลงตาทำให้เกิดมิติได้หลายวิธีได้แก่

1. การกำหนดขนาดและตำแหน่งในแนวตั้ง
2. การซ้อนทับกับ
3. การสร้างรายละเอียดและบรรยากาศ
4. การใช้ทัศนียภาพ
5. การใช้สีและน้ำหนักอ่อนแก่

วัสดุอุปกรณ์

1. กระดาษวาดเขียน 100 ปอนด์ ขนาดA4 2 แผ่น
2. อุปกรณ์ : มีด ไม้บรรทัดเหล็ก เทปกาว ปากกา หมึกดำ
3. กระดาษโปสเตอร์แข็งสีสำหรับทำกรอบ

การประเมินผล

1. ความถูกต้องตามขั้นตอนที่กำหนด
2. ความประณีตและสวยงาม
3. ความคิดสร้างสรรค์
4. ความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา

ตัวอย่างงาน

ที่วางจากการซ้อนทับกัน

ใบงานครั้งที่ 5

โปรแกรมวิชาศิลปกรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
2031401 ปฏิบัติการออกแบบ หลักการออกแบบศิลปกรรม

ระยะเวลาการทำงาน 4 คาบ
ครั้งที่ 5 ลำดับสี (hue)

วัตถุประสงค์

ให้นักศึกษาลำดับสี (hue) ด้วยการผสมสีและการสร้างความสัมพันธ์ของสีต่างๆ

ในวงจรสี

งานที่ต้องการ

- ขั้นที่ 1 ให้นักศึกษาวาดวงกลมเส้นผ่าศูนย์กลาง 16 ซม. แบ่งวงกลมออกเป็น 12 ส่วนเท่าๆ กัน และสร้างรัศมีภายในวงกลมเป็นชั้นๆ รัศมี 1 ซม. / 2 ซม. / 3 ซม. ตามลำดับจนถึง 8 ซม. จะได้วงกลม 8 วง
- ขั้นที่ 2 วงในสูตรระบายสีกลาง(neutral colour) ซึ่งเป็นส่วนผสมของแม่สีทั้งสาม วงที่ 5 คือ วงกลมรัศมี 5 ซม. ระบายสีแท้ (hue)
- ขั้นที่ 3 ระบายสีในวงกลม โดยมีลำดับความสัมพันธ์ของสีดังนี้
สีขั้นที่ 1 (primary colors) คือแม่สี ได้แก่สีเหลือง สีแดง สีนํ้าเงิน
สีขั้นที่ 2 (secondary colors) คือสีที่เกิดจากการผสมกันของแม่สี ได้แก่ สีส้ม สีม่วง สีเขียว
สีขั้นที่ 3 (tertiary colors) คือสีที่เกิดจากการผสมกันของแม่สี และสีขั้นที่ 2 ได้แก่ สีส้มเหลือง สีส้มแดง สีม่วงแดง สีม่วงนํ้าเงิน สีเขียวนํ้าเงิน สีเขียวเหลือง
- ขั้นที่ 4 ถัดจากวงที่ 5 คือวงที่ 6 - 8 ให้ผสมสีขาวลงไปทีละน้อย วงที่อยู่นอกสุด จะมีนํ้าหนักสีอ่อนสุด
- ขั้นที่ 5 ถัดจากวงที่ 5 ไล่ลงไปทีศูนย์กลางวงกลม ให้ผสมสีดำลงไปทีละน้อย วงที่อยู่ชิดวงในคือใกล้สีกลางที่สุด จะมีนํ้าหนักสีแก่สุด
หมายเหตุ นักศึกษาระบายสีให้มีเส้นโครงสร้างโดยไม่ต้องตัดเส้น

วัสดุอุปกรณ์

1. กระดาษวาดเขียน 100 ปอนด์ ขนาด A3 1 แผ่น
2. อุปกรณ์วาดเขียน : ดินสอ ยางลบ วงเวียน มีด กระดาษขาว ฯลฯ
3. สีโปสเตอร์ สีแดง สีเหลือง สีน้ำเงิน สีดำ สีขาว

การประเมินผล

1. ความถูกต้องตามที่กำหนด
2. ความประณีตและสวยงาม
3. ความคิดสร้างสรรค์
4. ความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา

ตัวอย่างงาน

ภาพวงจรสี

ใบงานครั้งที่ 6

โปรแกรมวิชาศิลปกรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
2031401 ปฏิบัติการออกแบบ หลักการออกแบบศิลปกรรม

ระยะเวลาการทำงาน 4 คาบ

ครั้งที่ 6 **น้ำหนักสี** (value of color)

วัตถุประสงค์

ให้นักศึกษาออกแบบภาพที่มีเส้นโครงสร้าง (structural line) และใช้น้ำหนักสี (value of color) เปรียบเทียบน้ำหนักสีในวงจรถับน้ำหนักสีขาวดำ

งานที่ต้องการ

ให้นักศึกษาสร้างภาพขนาด A4 ที่ประกอบด้วยเส้นโครงสร้าง (structural line) เหมือนกัน 2 ภาพ โดยระบายสีแต่ละภาพดังนี้

ภาพ A กำหนดให้ใช้สีที่มีระดับน้ำหนักสี (VALUE) ต่างกัน 6 ระดับ

ภาพ B กำหนดให้ใช้สีขาว เทา ดำ ที่มีน้ำหนักสีต่างกัน 6 ระดับ โดยเทียบระดับน้ำหนักสีกับภาพ A (ดูวงจรสีในปฏิบัติการออกแบบครั้งที่ 6 ประกอบ)

น้ำหนักสี คือ การเรียกค่าความมืดความสว่างสีของสาร แบ่งเป็นโทนไรส์ (acromatic) และโทนสี (cromatic)

หมายเหตุ นักศึกษาต้องระบายสีให้เต็มทั้งภาพโดยไม่ตัดเส้นกรอบหรือตัดเส้นแบ่งช่องสี

วัสดุอุปกรณ์

- กระดาษวาดเขียน 100 ปอนด์ ขนาด A4 2 แผ่น
- อุปกรณ์วาดเขียน
- สีโปสเตอร์ สีแดง สีเหลือง สีน้ำเงิน สีดำ สีขาว

การประเมินผล

- ความถูกต้องตามที่กำหนด
- ความประณีตและสวยงาม
- ความคิดสร้างสรรค์
- ความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา

ตัวอย่างงาน

ภาพ A กำหนดให้ใช้สีที่มีระดับน้ำหนักสี (VALUE) ต่างกัน 6 ระดับ

ภาพ B กำหนดให้ใช้สีขาว เทา ดำ ที่มีน้ำหนักสีต่างกัน 6 ระดับ โดยเทียบระดับน้ำหนักสีกับภาพ A (ดูวงจรสีในปฏิบัติการออกแบบครั้งที่ 6 ประกอบ)

ใบงานครั้งที่ 7

โปรแกรมวิชาศิลปกรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
2031401 ปฏิบัติการออกแบบ หลักการออกแบบศิลปกรรม

ระยะเวลาการทำงาน

4 คาบ

ครั้งที่ 7

สีคู่ตรงข้าม (complementary color)

วัตถุประสงค์

ให้นักศึกษาวาดภาพโดยใช้สีคู่ตรงข้าม (complementary color) คือสีวรรณะร้อน และสีวรรณะเย็น ให้เกิดความกลมกลืนหรือความแตกต่างได้ โดยจะเห็นว่าคุณสมบัติของสีในเรื่อง เนื้อสี(hue) น้ำหนักสี (value of colors) ความสดของสี (saturation) และสัดส่วนของสี ให้ความรู้ที่แตกต่างกัน

งานที่ต้องการ

ให้นักศึกษาสร้างภาพที่เหมือนกัน 2 ภาพ ขนาด A4 โดยระบายสีแต่ละภาพดังนี้
ภาพ A ให้เลือกสีคู่ตรงข้าม 1 คู่และระบายลงในภาพ โดยกำหนดให้มีเนื้อสี (hue) เพียง 2 สี นักศึกษาสามารถเปลี่ยนน้ำหนักสี (value of colors) และความสดของสี (saturation) ในระดับต่างๆ กัน

ภาพ B ให้ใช้สีข้างเคียงของสีคู่ตรงข้ามทั้งคู่ได้ โดยมีสัดส่วนของสีคู่ตรงข้ามตาม สีหลักคือ สีเหลือง : สีม่วง = 1 : 3 / สีส้ม : สีน้ำเงิน = 1 : 2 / สีแดง : สีเขียว = 1 : 1

ความอึมัวตัวของสี (saturation) เป็นการวัดค่าความบริสุทธิ์ของสีแท้ซึ่งรับรู้กัน เป็นความสดของสี (intensity)

หมายเหตุ นักศึกษาต้องระบายสีให้เต็มทั้งภาพโดยไม่ตัดเส้นกรอบหรือ ตัดเส้นแบ่งช่องสี

วัสดุอุปกรณ์

1. กระดาษวาดเขียน 100 ปอนด์ ขนาด A4 2 แผ่น
2. อุปกรณ์วาดเขียน
3. สีโปสเตอร์ สีแดง สีเหลือง สีน้ำเงิน สีดำ สีขาว

การประเมินผล

1. ความถูกต้องตามที่กำหนด
2. ความประณีตและสวยงาม
3. ความคิดสร้างสรรค์
4. ความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา

ตัวอย่างงาน

ภาพ A ให้เลือกสีคู่ตรงข้าม 1 คู่และระบายลงในภาพ โดยกำหนดให้มีเนื้อสี (hue) เพียง 2 สี นักศึกษาสามารถเปลี่ยนน้ำหนักสี (value of colors) และความสดของสี (saturation) ในระดับต่างๆ กัน

ภาพ B ให้ใช้สีข้างเคียงของสีคู่ตรงข้ามทั้งคู่ได้ โดยมีสัดส่วนของสีคู่ตรงข้ามตามสีหลักคือ สีเหลือง : สีม่วง = 1 : 3 / สีส้ม : สีน้ำเงิน = 1 : 2 / สีแดง : สีเขียว = 1 : 1

ใบงานครั้งที่ 8

โปรแกรมวิชาศิลปกรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
2031401 ปฏิบัติการออกแบบ หลักการออกแบบศิลปกรรม

ระยะเวลาการทำงาน

4 คาบ

ครั้งที่ 8

การจัดโครงสร้าง (color scheme)

วัตถุประสงค์

ให้นักศึกษาออกแบบภาพ เลือกใช้สีกลุ่มที่เข้ากันได้ดี โดยกำหนดน้ำหนักสีและความอิ่มตัวของสีตามบรรยากาศของภาพที่วางแนวคิดไว้

งานที่ต้องการ

1. ให้นักศึกษากำหนดชื่อภาพสื่อถึงอารมณ์และบรรยากาศของภาพที่วางแนวคิดไว้
2. ให้นักศึกษาสร้างภาพขนาด A4 จัดองค์ประกอบ และบรรยากาศของสีให้เหมาะสม
3. ให้กำหนดกลุ่มสีที่เข้ากันได้ น้ำหนักสีและความอิ่มตัวของสีระบายลงในภาพ ให้ได้บรรยากาศตามชื่อที่ตั้งไว้ พร้อมทั้งระบุข้อมูลดังกล่าวไว้ด้านล่างของกรอบภาพดังนี้
ชื่อภาพ.....
color scheme..... (ตั้งแต่ 3 สีขึ้นไปพร้อมติดตัวอย่างสีหลัก)

วัสดุอุปกรณ์

1. กระดาษวาดเขียน 100 ปอนด์ ขนาด A4 1 แผ่น
2. อุปกรณ์วาดเขียน
3. สีโปสเตอร์ สีแดง สีเหลือง สีน้ำเงิน สีดำ สีขาว

การประเมินผล

1. ความถูกต้องตามที่กำหนด
2. ความประณีตและสวยงาม
3. ความคิดสร้างสรรค์
4. ความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา

ตัวอย่างงาน

ชื่อภาพ แมวเหงา
color scheme triads

ชื่อภาพ สงคราม
color scheme hexads

ใบงานครั้งที่ 9

โปรแกรมวิชาศิลปกรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
2031401 ปฏิบัติการออกแบบ หลักการออกแบบศิลปกรรม

ระยะเวลาการทำงาน 4 คาบ
ครั้งที่ 9 พื้นผิว (texture)

วัตถุประสงค์

ให้นักศึกษาทำภาพปะติดโดยใช้พื้นผิวที่แตกต่างกัน แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพื้นผิวแต่ละชนิด

งานที่ต้องการ

ให้นักศึกษาออกแบบภาพขนาด A4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพื้นผิวที่สัมผัสได้ด้วยมือ (visual texture) และพื้นผิวที่รับรู้ได้ด้วยตา (visual texture)

tactile texture เป็นพื้นผิวที่สัมผัสได้จริง เป็นพื้นผิวที่สามารถสัมผัสได้ถึงความรู้สึก

visual texture เป็นพื้นผิวที่รับรู้ได้ด้วยสายตา แต่ไม่พบความแตกต่างจากการสัมผัส

นักศึกษาสามารถออกแบบงาน ด้วยการผสมผสานพื้นผิวที่สัมผัสได้ด้วยมือ และพื้นผิวที่รับรู้ได้ด้วยตาในงานออกแบบ โดยการถ่ายภาพปะติดและเพิ่มเติมด้วยการวาด เเจาะ สาน ขยำ ฯลฯ

การทำภาพปะติด เป็นวิธีทำภาพจากการตัด ฉีก กระดาษ ผ้า หรือวัสดุแบนราบ ซึ่งอาจเป็นภาพหรือลวดลายมาปิดบนพื้นภาพ อาจเป็นเรื่องราวหรือภาพนามธรรมก็ได้

วัสดุอุปกรณ์

1. กระดาษวาดเขียน 100 ปอนด์ ขนาดA4 1 แผ่น
2. อุปกรณ์ : มีด ไม้บรรทัดเหล็ก กาว เทปกาว ปากกา สี พู่กัน จานสี
3. กระดาษโปสเตอร์แข็งสีสำหรับทำกรอบ
4. วัสดุรูปที่แสดงพื้นผิวต่างๆ

การประเมินผล

1. ความถูกต้องตามขั้นตอนที่กำหนด
2. ความประณีตและสวยงาม
3. ความคิดสร้างสรรค์
4. ความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา

ตัวอย่างงาน

การผสมผสานพื้นผิวที่สัมผัสได้ด้วยมือ และพื้นผิวที่รับรู้ได้ด้วยตาในงานออกแบบ
โดยการถ่ายภาพปะติดและเพิ่มเติมด้วยการวาด เจาะ สาน ขยำ

ใบงานครั้งที่ 10

โปรแกรมวิชาศิลปกรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
2031401 ปฏิบัติการออกแบบ หลักการออกแบบศิลปกรรม

ระยะเวลาการทำงาน

4 คาบ

ครั้งที่ 10

จังหวะ (rhythm)

วัตถุประสงค์

ให้นักศึกษาจัดองค์ประกอบโดยใช้จังหวะทำให้เกิดความเป็นระเบียบและความเคลื่อนไหว

งานที่ต้องการ

ให้นักศึกษาสร้างจังหวะต่อเนื่องทำให้เกิดลวดลายที่เป็นระเบียบ และสร้างจังหวะที่เกิดจากการต่อเนื่องก้ำกวดทำให้เกิดความเคลื่อนไหวดังนี้

ภาพที่ 1 ให้ออกแบบอักษรตัวแรกของชื่อนักศึกษาซ้ำกันในระบบตาราง สลับตำแหน่งภาพ และพื้นภาพโดยให้สีดำเป็นภาพสีขาวเป็นพื้นภาพ เมื่อสลับตำแหน่งจะได้ตัวอักษรสีดำ และขาวสลับกันไปให้เกิดจังหวะต่อเนื่องและเป็นลวดลาย

ภาพที่ 2 จากภาพที่ 1 ให้นักศึกษาสร้างจังหวะต่อเนื่องก้ำกวดหรือถดถอย ทำให้เกิดความเคลื่อนไหว

จังหวะ หมายถึงการซ้ำอย่างมีระเบียบขององค์ประกอบใดที่มากกว่าหนึ่ง ลักษณะการซ้ำนั้นอาจมีช่วงระยะความถี่ห่างไม่เท่ากัน มีการต่อเนื่องหลายรูปแบบ ทั้งจังหวะที่เกิดจากการต่อเนื่องก้ำกวดหรือถดถอยที่ทำให้เกิดความเคลื่อนไหวได้

หมายเหตุ ดูภาพตัวอย่างขั้นตอนการทำในหน้าถัดไป

วัสดุอุปกรณ์

1. กระดาษวาดเขียน 100 ปอนด์ ขนาดA4 2 แผ่น
2. อุปกรณ์ : มีด ไม้บรรทัดเหล็ก เทปกาว ปากกา สี พู่กัน จานสี ฯลฯ
3. กระดาษโปสเตอร์แข็งสีดำสำหรับทำกรอบ

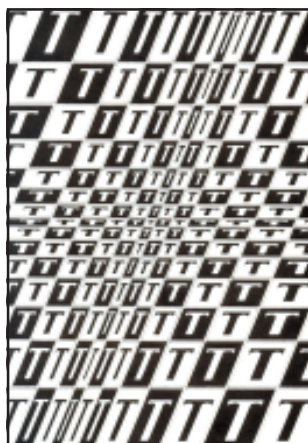
การประเมินผล

1. ความถูกต้องตามขั้นตอนที่กำหนด
2. ความประณีตและสวยงาม
3. ความคิดสร้างสรรค์
4. ความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา

ตัวอย่างงาน

ภาพที่ 1 ให้ออกแบบอักษรตัวแรกของชื่อนักศึกษาซ้ำกันในระบบตาราง สลับตำแหน่งภาพ และพื้นภาพโดยให้สีดำเป็นภาพสีขาวเป็นพื้นภาพ เมื่อสลับตำแหน่งจะได้ตัวอักษรสีดำ และขาวสลับกันไปให้เกิดจังหวะต่อเนื่อง และเป็นลวดลาย

ภาพที่ 2 จากภาพที่ 1 ให้นักศึกษาสร้างจังหวะต่อเนื่องก้าวหน้าหรือถดถอย ทำให้เกิดความเคลื่อนไหว

ใบงานครั้งที่ 11

โปรแกรมวิชาศิลปกรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
2031401 ปฏิบัติการออกแบบ หลักการออกแบบศิลปกรรม

ระยะเวลาการทำงาน 4 คาบ

ครั้งที่ 11

การแปรเปลี่ยน (gradation)

วัตถุประสงค์

ให้นักศึกษาใช้หลักการแปรเปลี่ยนออกแบบภาพให้เกิดความเคลื่อนไหวหรือการเปลี่ยนแปลง

งานที่ต้องการ

ให้นักศึกษาออกแบบโดยใช้หลักการแปรเปลี่ยนโดยเลือกวิธีใดวิธีหนึ่งให้เกิดความเคลื่อนไหวหรือการเปลี่ยนแปลงที่ละเอียดอย่างมีระบบ

การแปรเปลี่ยน คือ การเคลื่อนไหวและเปลี่ยนแปลงที่ละเอียดด้วยการบีบเล็กเป็นจังหวะถดถอยแล้วค่อยๆ เพิ่มความกว้างเป็นจังหวะต่อเนื่องก้าวหน้า หรือการแปรเปลี่ยนทัศนธาตุอย่างมีระบบเช่น การแปรเปลี่ยนรูปร่าง ที่ว่าง ระบาย เส้น พื้นผิว สี โครงสร้างขนาดและทิศทางของจุด

หมายเหตุ ดูภาพตัวอย่างในหน้าถัดไป

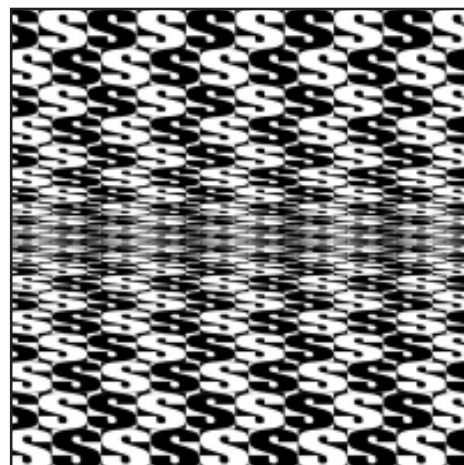
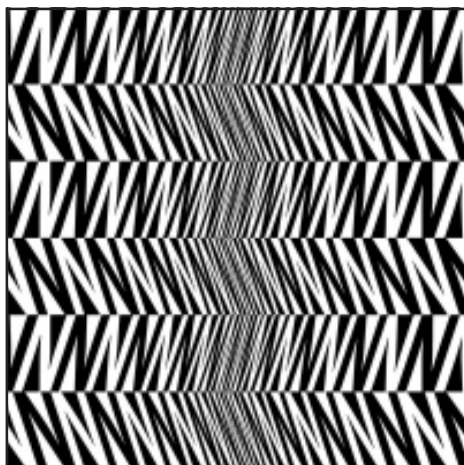
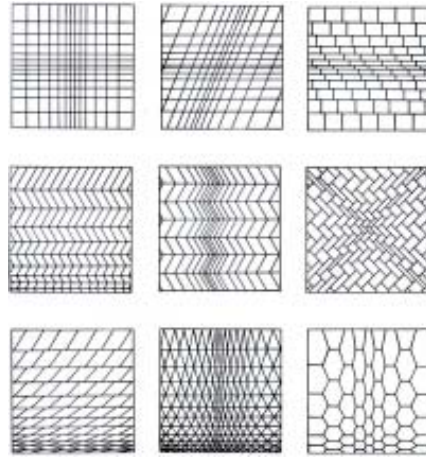
วัสดุอุปกรณ์

1. กระดาษวาดเขียน 100 ปอนด์ ขนาดA4 1 แผ่น
2. อุปกรณ์ : มีด ไม้บรรทัดเหล็ก เทปกาว ปากกา สี พู่กัน จานสี ฯลฯ
3. กระดาษโปสเตอร์แข็งสีดำสำหรับทำกรอบ

การประเมินผล

1. ความถูกต้องตามขั้นตอนที่กำหนด
2. ความประณีตและสวยงาม
3. ความคิดสร้างสรรค์
4. ความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา

ตัวอย่างงาน

ภาพการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง

ใบงานครั้งที่ 12

โปรแกรมวิชาศิลปกรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
2031401 ปฏิบัติการออกแบบ หลักการออกแบบศิลปกรรม

ระยะเวลาการทำงาน

4 คาบ

ครั้งที่ 12

เอกภาพ (unity)

วัตถุประสงค์

ให้นักศึกษาสามารถจัดองค์ประกอบให้เกิดเอกภาพซึ่งมีคุณค่าด้านเรื่องราว คุณค่าด้านการมองเห็นหรือคุณค่าด้านความรู้สึกตอบสนอง รวมถึงการรู้จักเน้นให้เกิดจุดสนใจในภาพ

งานที่ต้องการ

- ขั้นที่ 1** ให้นักศึกษาออกแบบภาพที่เป็นเรื่องราวซึ่งมองแล้วมีความรู้สึกให้อารมณ์ด้านใดด้านหนึ่งอาจเป็นเรื่องของความสนุกสนาน น่ากลัว ประทับใจ องค์ประกอบในภาพจะมีความสัมพันธ์เหมาะสมกันในด้านเรื่องราว
- ขั้นที่ 2** นำหลักการจัดองค์ประกอบมาจัดให้เกิดการนำสายตาและความรู้สึกไปสู่ความเป็นเอกภาพ อาทิ จังหวะ ทิศทาง ขนาด เส้น สี แสงเงา ฯลฯ
- ขั้นที่ 3** พิจารณาสวนที่เป็นประธานของภาพ (คน สัตว์ สิ่งของ ฯลฯ ที่เป็นประเด็นหลักของเรื่อง) วิธีการเน้นอาจแตกต่างกันตามความเหมาะสม หมายเหตุ ดูหลักการจัดองค์ประกอบจากขั้นที่ 2 เป็นแนวทางในการเน้น

วัสดุอุปกรณ์

- กระดาษวาดเขียน 100 ปอนด์ ขนาดA4 1 แผ่น
- อุปกรณ์ : มีด ไม้บรรทัดเหล็ก เทปขาว สีโปสเตอร์ไม่จำกัดสี พู่กัน
- กระดาษโปสเตอร์แข็งสีดำสำหรับทำกรอบ
- ภาพคน สัตว์ สิ่งของ ทิวทัศน์ ฯลฯ ที่จะป็นวัตถุประสงค์ในการทำงาน

การประเมินผล

1. ความถูกต้องตามขั้นตอนที่กำหนด
2. ความประณีตและสวยงาม
3. ความคิดสร้างสรรค์
4. ความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา

ตัวอย่างงาน

การสร้างเอกภาพด้วยความเหมือนของรูปร่าง

การสร้างเอกภาพด้วยความต่อเนื่องของเส้น

ใบงานครั้งที่ 13

โปรแกรมวิชาศิลปกรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
2031401 ปฏิบัติการออกแบบ หลักการออกแบบศิลปกรรม

ระยะเวลาการทำงาน

4 คาบ

ครั้งที่ 13

การเน้น (dominance / emphasis)

วัตถุประสงค์

ให้นักศึกษาสามารถสร้างความน่าสนใจในงานออกแบบ ด้วยการใช้ทัศนธาตุ หลักการจัดองค์ประกอบ หรือใช้เทคนิคพิเศษเพื่อการเน้นให้เกิดจุดสนใจ

งานที่ต้องการ

ให้นักศึกษาสามารถสร้างความน่าสนใจในงานออกแบบด้วยการเน้น โดยเลือกวิธีเน้นที่เหมาะสม 1 วิธี

วิธีที่ 1 การเน้นด้วยทัศนธาตุหรือใช้หลักการจัดองค์ประกอบ

วิธีที่ 2 การเน้นด้วยการเพิ่มองค์ประกอบอื่นหรือเทคนิคพิเศษ

การเน้น หมายถึงการทำให้องค์ประกอบสำคัญในงานเด่นขึ้น โดยมีจุดเด่นเพียงจุดเดียวบนบริเวณกว้างมากกว่าส่วนอื่น ความเด่นของส่วนหลักจะกลบศูนย์กลางของภาพ และมีการเน้นส่วนรองให้ห่างออกมา เพื่อกระจายความน่าสนใจไปส่วนอื่นบ้าง แต่ส่วนรองจะไม่เด่นจนแข่งจุดเด่นให้หมดความน่าสนใจลง

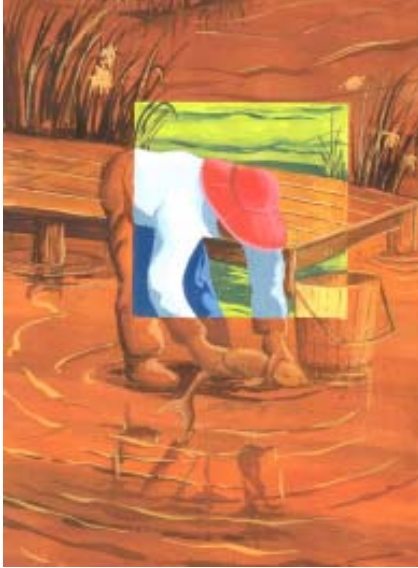
วัสดุอุปกรณ์

1. กระดาษวาดเขียน 100 ปอนด์ ขนาดA4 1 แผ่น
2. อุปกรณ์ : มีด ไม้บรรทัดเหล็ก เทปกาว ปากกา สี พู่กัน จานสี
3. กระดาษโปสเตอร์แข็งสีดำสำหรับทำกรอบ

การประเมินผล

1. ความถูกต้องตามขั้นตอนที่กำหนด
2. ความประณีตและสวยงาม
3. ความคิดสร้างสรรค์
4. ความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา

ตัวอย่างงาน

ภาพที่เน้นด้วยการล้อมกรอบ

ภาพที่เน้นด้วยความแตกต่างของสี

ภาพที่เน้นด้วยรูปร่าง

ภาพที่เน้นด้วยการแบ่งพื้นที่ภาพสีและลายเส้น

ใบงานครั้งที่ 14

โปรแกรมวิชาศิลปกรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
2031401 ปฏิบัติการออกแบบ หลักการออกแบบศิลปกรรม

ระยะเวลาการทำงาน 4 คาบ

ครั้งที่ 14 **ดุลยภาพ** (balance)

วัตถุประสงค์

ให้นักศึกษาสามารถปฏิบัติงานออกแบบโดยใช้หลักดุลยภาพแบบสองข้างไม่เท่ากัน และใช้ที่ว่างลวงตาทำให้เกิดมิติในภาพ

งานที่ต้องการ

ให้นักศึกษาปฏิบัติงานออกแบบโดยใช้หลักดุลยภาพแบบสองข้างไม่เท่ากัน
ข้อแนะนำ

- 1) สิ่งสำคัญที่กำหนดดุลยภาพ คือเส้นแกน (Axis) เส้นแกนเป็นโครงสร้างที่ไม่เห็นด้วยตาเป็นเส้นในความนึกคิด (conceptual line) เส้นแกนประกอบด้วยเส้นแกนแนวตั้ง และเส้นแกนแนวนอน
- 2) ดุลยภาพที่เท่ากันให้ความรู้สึกหยุดนิ่ง
- 3) ดุลยภาพแบบสองข้างไม่เท่ากันให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว เปลี่ยนแปลงทำได้ โดยนำองค์ประกอบของการออกแบบหรือหลักการจัดองค์ประกอบมาเป็นแนวทางในการจัดเช่นมวลที่หนักกว่าให้อยู่ใกล้แกนสมมุติ ให้มวลที่เบากว่าอยู่ห่างออกไป หรือการสร้างดุลยภาพโดยรูปร่าง สี น้ำหนัก ทิศทาง รายละเอียดโดยมีหลักการให้ส่วนสำคัญอยู่ใกล้แกนสมมุติแม้เป็นส่วนน้อยก็ทำให้เกิดดุลยภาพได้

วัสดุอุปกรณ์

1. กระดาษวาดเขียน 100 ปอนด์ ขนาดA4 1 แผ่น
2. อุปกรณ์ : มีด ไม้บรรทัดเหล็ก เทปกาว ปากกา สี พู่กัน จานสี
3. กระดาษโปสเตอร์แข็งสีสำหรับทำกรอบ

การประเมินผล

1. ความถูกต้องตามขั้นตอนที่กำหนด
2. ความประณีตและสวยงาม
3. ความคิดสร้างสรรค์
4. ความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา

ตัวอย่างงาน

การสร้างดุษฎีภาพโดยให้ส่วนสำคัญอยู่ใกล้แกนสมมุติ

การสร้างดุษฎีภาพโดยทิศทาง

ใบงานครั้งที่ 15

โปรแกรมวิชาศิลปกรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
2031401 ปฏิบัติการออกแบบ หลักการออกแบบศิลปกรรม

ระยะเวลาการทำงาน 4 คาบ

ครั้งที่ 15 การออกแบบสามมิติ (three dimensions)

วัตถุประสงค์

ให้นักศึกษาสามารถจัดองค์ประกอบเป็นงาน 3 มิติและประยุกต์ใช้ในงานสิ่งพิมพ์ได้

งานที่ต้องการ

1. ให้นักศึกษาพัฒนางาน 2 มิติที่ได้เคยปฏิบัติมาดัดแปลงให้เป็นงาน 3 มิติด้วยการทำให้เป็นประติมากรรมกระดาษ งานภาพยก ประติมากรรมดิน ศิลปะสื่อผสม งานศิลปะจากวัสดุเหลือใช้ หรืองานประติมากรรมจากวัสดุพิเศษ
2. ให้นักศึกษาถ่ายภาพผลงานสามมิติที่สำเร็จ จัดพิมพ์ลงบนหน้ากระดาษพร้อมข้อความสั้นๆ ที่เป็นตัวพิมพ์อธิบายภาพ โดยจัดหน้ากระดาษขนาดA4 นั้นให้สวยงาม

หมายเหตุ ผลงานที่นักศึกษาต้องส่งคือ

1. งานต้นแบบที่เป็นงานสองมิติซึ่งนักศึกษาเคยส่งมาแล้ว ให้เลือกงานชิ้นที่น่าสนใจมา 1 ชิ้น
2. งานต้นแบบที่เป็นงานสามมิติ
3. งานที่ถ่ายภาพและตกแต่งด้วยคอมพิวเตอร์เรียบร้อยแล้ว พิมพ์ใส่กระดาษขนาดA4 พร้อมใส่กรอบกระดาษแข็งสีดำ

วัสดุอุปกรณ์

1. อุปกรณ์ที่ใช้ทำงานสามมิติตามที่นักศึกษาเลือกหัวข้อ
2. กระดาษโปสเตอร์แข็งสีดำสำหรับทำกรอบ

การประเมินผล

1. ความถูกต้องตามขั้นตอนที่กำหนด
2. ความประณีตและสวยงาม
3. ความคิดสร้างสรรค์
4. ความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา

ตัวอย่างงาน

งานภาพยก

ประติมากรรมกระดาษ